

ZÁRÓDOLGOZAT

Szociális munka mesterképzés

Széplaki Zsolt:

Álomból valóság avagy az MRE-KIMM Fiatalok
Drogterápiás Otthonának története

SEMMELWEIS EGYETEM
EGÉSZSÉGÜGYI KÖZSZOLGÁLATI KAR
MENTÁLHIGIÉNÉ INTÉZET

Intézetigazgató:
Dr. Pethesné Dr. Dávid Beáta
egyetemi tanár

BUDAPEST

2018

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés

- 1.1 Téma rövid ismertetése, absztrakt (1 oldal)
- 1.2 A témaválasztás indoklása, bevezető gondolatok
- 1.3 Személyes indíttatás, motiváció
- 1.4 Előszó a kutatási, elemzési módszerekről (interjúzás, feldolgozás stb)

2. Tárgyalás

- 2.1 A függőségről általában (csáth géza, megközelítések, betegségközpontú, változás központú, visszaesés st.) – ELMÉLET
- 2.2 A magyarországi kábítószerhelyzet alakulása (Éves jelentésekből statisztikák, életprevalencia adatok, szakemberek tapasztalatai) -ELMÉLET
- 2.3 A drogfogyasztás életkori sajátosságai (? hogy kell e az a rész) -ELMÉLET
- 2.4 A kamaszkor jellemzői (megtartó erők, családi diszfunkciók, kamaszkor jellemzői) –ELMÉLET (30% kb 18 oldal)
- 2.5 Egy új ellátási forma létrejöttének előzményei (KIMM története – Eszter interjú részletek, Mérföldkövek, Portage, stb Tinirehab gondolatának megfogalmazása, ellátási forma alakulása, létjogosultság) -ELEMZÉS
- 2.6 Menedzsment, szervezetfejlesztés (Jelenlegi Szervezet bemutatása, intézményi egységek, gazdálkodás, stratégiai irányvonalak, vezetői attitűdök, Vezetői magatartás, kiválasztás szempontjai, vezetői elméletek, csoportmunka stb.) -ELEMZÉS

2.7 AZ MRE KIMM Fiatalokorúak Drogrerápiás Otthonának bemutatása (program bemutatás, épületek) -ELEMZÉS

2.8 A Felnőtt és ifjúsági ellátás különbségei, specifikumai (sarkalatos pontok, motiváció, önkéntesség, élményped, pedagógia munka,)-ELEMZÉS

2.9 Kezdeti tapasztalatok, a gyakorlati munka tapasztalatai (forgalmi adatok, statisztika, program alakulása, program alapjai, vezérfonalak, interjúk elemzése, fiúk hogyan élnek meg, mi segít, mi nehéz, élményped stb.) -ELEMZÉS

2.10 Sarkalatos pontok - ELEMZÉS

2.11 Önkéntesség – kényszer (interjúk elemzése) - ELEMZÉS

2.12 Fejlesztési lehetőségek (terápiás kolégium, járóbeteg szakellátás, gyerekpszichiáterek, szakképzés, ellátórendszer hiányosságai, drogambulanciák, előgondozó helyek) - KONKLÚZIÓ

2.12.1 Motivációs interjú - KONKLÚZIÓ

2.12.2 Egyéb motivációs elméletek

2.12.3 Intervenciós eljárások – ARISE - KONKLÚZIÓ

2.13 Kutatási tapasztalatok értékelése - KONKLÚZIÓ

3. Lezárás, levezető gondolatok, összegzés

4. Csatolt dokumentumok

5. Irodalomjegyzék

Absztrakt

Dolgozatomban szeretném bemutatni a hazai és nemzetközi kábítószerhelyzet utóbbi években megfigyelhető változását, alakulását és az ebből fakadó új társadalmi problémák megjelenését. A dizájn drogok piacra törése és a fogyasztók egyre csökkenő életkora felhívta a figyelmet az ellátórendszer korábbi hiányosságaira. A dolgozatomban Victorné Erdős Eszterrel készített interjú feldolgozásán keresztül bemutatatom a gyermek - és ifjúsági addiktológiai ellátás létrejöttének előzményeit, megalakulását, jelen helyzetét. Dolgozatom fókuszában a Magyarországi Református Egyház Kallódó Ifjúságot Mentő Misszió Fiatalkorúak Drogterápiás Otthona, köznyelven a Tinirehab áll. A hazai ellátásban úttörő munkát végző intézmény életre hívásának történetét, a megnyitás körülményeit a szervezet felépítését a szakmai programot, annak alakulását és az elmúlt két és fél év gyakorlati tapasztalatait foglalom össze. Szakirodalmi kitekintéssel jellemezem Tinirehab célcsoportjának életkori sajátosságait, a függőség témáját. A Tinirehab rendelkezésemre álló forgalmi adatait elemezve szemléltetem a statisztikai adatokat. Négy terápiát megjárt önálló életét élő fiatallal és négy jelenleg is terápiában részt vevő fiatallal készült interjúk elemzésén keresztül szeretném az intézményben folyó szakmai munkát vizsgálni. Külön kiemelném a felnőtt és az ifjúsági rehabilitációs ellátás különbségeit, specifikumait, ezen belül is a motiváció, önkéntesség témájával külön fejezetben foglalkozom. Szeretnék vitába szállni, azzal a szakemberektől is gyakran hallott kijelentéssel miszerint „csak annak lehet segíteni, aki maga is akarja”. Megemlítek egy a hazai addiktológiai gyakorlatból egyenlőre még hiányzó intervenciós módszert az ARISE technikát és egy hiányzó professziót az intervencionistát. Felvetném annak a lehetőségét, hogy a magyarországi addiktológiai ellátórendszerben is akár helyük volna az Egyesült Államokban már elismert szakembereknek az intervencionistának. A gyakorlati munka és az eddigi tapasztalatok alapján szeretném megfogalmazni a jelenlegi ellátórendszer még hiányos elemeit és dolgozatomban latolgatom a fejlődés lehetőségét. Kulcsszavak: gyermek és ifjúság addiktológia, motiváció, önkéntesség, ARISE, intervencionista, terápiás kollégium.

Bevezetés

A témaválasztás indoklása, bevezető gondolatok

Szerencsésnek érzem magam, hogy végigkísérhettem Ráckeresztúron azt a folyamatot, ahogyan megépült a Fiatalok Drogterápiás Otthona. Láthattam, hogy hogyan készül az alapozás, hogyan nő ki a földből egy épület, hogyan kerül tető alá és hogyan érkeznek meg az első lakók és hogyan telik meg élettel az új üres épület. Jelen voltam akkor is, amikor az első fiatal öleltük meg a kapuban, aki sikeresen lezárta a terápiáját és felvértezve elindult a hátizsákjával. Az építkezéssel párhuzamosan a szakmai program is nőtte ki magát, illetve a munkatársi közösségünk, stábunk is folyamatosan formálódott. Nagyon motiváló volt számomra, hogy azzal a csapattal mindannyian hozzátehetjük az ötleteinket, elképzelésünket az alakuló programhoz. Úgy éreztük, hogy egy különleges és teljesen új, ismeretlen úton indultunk el közösen. Két és fél év távlatából azt látom, hogy naívak és nagyon lelkesek és bizonytalanok voltunk. Sok mindent biztos, hogy egészen máshogyan közelítenénk meg, de úgy érzem, hogy a hibák megspórolhatatlanok voltak. Nagyon sok élményt és tapasztalatot, tudást kaptam az elmúlt két és fél évben és biztos vagyok benne, hogy a remélhetőleg előttem álló évek a Tinirehabon sem lesznek kevésbé izgalmasak és

Személyes indíttatás motiváció

A különböző addikciók, függőségek problémája, már évek óta foglalkoztat, többek között ezért lettem szociális munkás. Középiskolás éveimet Budapesten, egy szakmailag erős műszaki technikumban töltöttem. A kortárs csoportom egy jelentős része ebben az időben találkozott először a kábítószeres különböző fajtáival. Egy barátom életében később igen komoly problémák forrásává váltak a különböző tudatmódosító szerek (főleg a kokain és a crack). Súlyos dilemmákkal küzdöttem barátom leépülését és problémáit észlelve. Osztyáltársamat sportos alkatú két méteres 100 kiló körüli, életvidám, kalandokat kereső és roppant jó ésszel megáldott fiúnak ismertem meg. Ezzel szemben 4 év múlva egy 20 kilóval kevesebb, testileg és lelkileg összeroppant embert láttam ugyanebben a srácban. A függősége olyannyira elhatalmasodott személyiségén, hogy az anyag megszerzéséért bármiről képes volt lemondani, bármit képes volt eldobni, amit előtte fontosnak tartott.

Mikor felismertem, hogy valamit tennem kéne rögtön arra gondoltam hogy értesítenem kellene a szüleit. Ezzel a kérdéssel sokáig vívódtam, úgy éreztem ha ezt a lépést megteszem elárulom őt. Nehéz volt rajta segíteni, ugyanis mikor kapcsolatba került a kábítószerrel, szóbeli megállapodást kötöttünk, hogy ő nem kínál engem, én viszont nem

szólok bele az életmódjába. Ez a megállapodás egy idő után részemről működésképtelenné vált.

Hosszú idő után barátom elhatározta, hogy változtatni akar az életén és beismerte azt, hogy erre egyedül képtelen. Úgy érzem döntése meghozásában akkor én is segítettem neki. Barátom beköltözött egy drogterápiás otthonba, ahol 14 hónapot töltött. Többek között ennek köszönhetően már tizennégy éve józan életet él, tanulmányait befejezte, vállalkozóként dolgozik és egy gyermeket nevelnek az élettársával.

Mentálhigiéné specializációs féléves nagygyakorlatomat a Kallódó Ifjúságot Mentő Misszió Támogató Alapítvány Zsibriki Drogterápiás Otthonában töltöttem. A gyakorlatom során sok kérdésemre választ kaptam és megerősödött bennem az, hogy szeretnék a szenvedélybeteg ellátás területén elhelyezkedni.

Előszó a kutatási, elemzési módszerekről

Dolgozatom elkészítéséhez többek között dokumentumelemzést is végeztem. Megnéztem a munkahelyemen nyitás óta megfordult fiatalok személyi anyagait, amelyeket bizonyos változók alapján összesítettem. Ezen adatok elemzéséből és feldolgozásából nyert információkat felhasználtam a dolgozatom elkészítésénél, amikre a tartalmi elemző részben hivatkozni fogok. A Tinirehab életre hívásának leírásához egy mélyinterjút készítettem az intézményvezetővel Victorné Erdős Eszterrel.